

VIJFSTAPPENPLAN

'Afwergedrag bij mondverzorging van cliënten met een dementie' – samenvattingskaart

Stappen:

1. *Probleem vaststellen*

Herkennen afwergedrag: welke symptomen, gedragingen zie je?

2. *Gegevens verzamelen*

Is er een verschil in de mondverzorging nu en vroeger?
Breng het afwergedrag beter in kaart.
Wat zijn beïnvloedende factoren, wat is al geprobeerd?

3. *Nader onderzoeken*

Wat is de mondstatus en hoe is de mondgezondheid?

4. *Plan van aanpak*

Pas interventies toe, zie toelichting op achterzijde.
Stel doelen en acties vast en leg deze vast in het zorgleefplan.
Wanneer poetsen niet meer lukt, reinig dan de mond volgens advies mondhygiënist of tandarts.

5. *Evaluatie*

Evalueer met betrokkenen, pas zo nodig interventies aan en leg afspraken vast in het zorgleefplan.

Samenwerken

Overleg bij afwergedrag of problemen met de mondgezondheid altijd met de arts, tandarts of mondhygiënist. Werk samen met andere disciplines en betrokkenen zoals de verzorgende, logopedist, ergotherapeut, psycholoog en familie.

Interventies

Zorg voor een professionele en respectvolle benadering, in een herkenbare omgeving. Stimuleer zelfzorg.

Benadering en positie:

Zorg voor een vriendelijke, bevestigende benadering, op ooghoogte.
Ga achter/opzij van de cliënt staan terwijl je poetst.

Herkenbare omgeving:

Bij de wastafel, voor de spiegel, relevante voorwerpen.

Respectvolle communicatie:

Ondersteun met gebaren of voordoen, gebruik geen kindertaal.

Stimuleer zelfzorg:

Laat de cliënt zelf beginnen, stuur bij of neem over waar nodig, hand-over-hand.

Afleiding:

Maak een praatje, laat de cliënt iets vasthouden, bij voorkeur een relevant voorwerp zoals bekertje of extra tandenborstel.

Poetsvolgorde:

Poets van het minst naar het meest gevoelige deel van de mond.
Meestal betekent dit van voor naar achter, eerst buiten, dan binnen.

Downloaden

Het volledige vijfstappenplan inclusief bijlagen en literatuurlijst is te downloaden via http://www.logopedie.nl/bestanden/ikbenlogopedist/netwerken/werkgroepen/Vijfstappenplan_afwergedrag_mondzorg_juli-aug_2015.pdf.

